

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Uj háboru

Debrecen, szeptember 26.

Alig hogy befejeződött a négy királyok háboruja Törökország ellen, a testvérháboru Bulgária és Szerbia között. — Bulgária és Románia között: máris újabb háborus hírek érkeznek a Balkánról. Arról szól a hír, hogy a még meg sem alakult Albánia és Szerbia között háboru ütött ki, Szerbia mozgósította hadseregét.

Beigazolódott tehát ezuttal is a nagy államférfiu mondásának igazsága: A Balkán egy örökös tüzfészek.

Amolyan nyugati kulturfogalmak szerint való béke amugy sem volt régebben sem. Határvillongások, egyes vidékek és falvak fiókháboruja, hol itt, hol ott ütötte föl a fejét. Szinte velejárta az élettel, mint az albánoknál a vérbosszu, ahol minden harmadik-negyedik ember nem természetes halállal távozik el az élők sorából. A most lefolyt s hosszantartó harcok még durvábbá, nyersebbé tették az embereket. Azután sok fegyver kiment a nép közé, amelynek amugy is volt ugyan puskája, de a régi, ócska. Most sok új és jó fegyver jutott a kezükbe, azonfelül a robbantószerkezt, amiket ha eldugtak, nem lehet tőlük visszaszerezni. Azonfelül nagy szegénység is támadt.

Azután, a bolgárt kivéve, minden nációnak nagyra nőtt a foga. Mind büszke az elért eredményekre. — Románia olcsó szerrel vett el a bolgároktól nagy terüle-

tet. Szerbia igen meggyarapodott. Monte negro is nyert, Görögország népessége megkészszerződött s még a török is nagyra van vele, hogy visszahódította Drinápolyt.

De hát ennek a külsőnek van belseje is, amely más képet mutat. Az elkeseredett, megalázott Bulgária forrong s a nép elégedetlen.

A másik bizonytalan helyzet Albániában van. Azt mondják, hogy belátható időn belül nem lesz ott békés élet. Elsősorban a törzseket, amelyek eddig egymástól független életet éltek, szinte évszázadok óta, aligha fogja bárki is belekényszeríteni holmi egységes közigazgatásba, a bíróságok elfogadásába, holmi törvényes ujoncozásba, meg adófizetésbe. Azután ki igazítja el a két féle vallás nyomán támadt ellentéteket? Ha csak római egyház s keleti egyház állana egymással szemben, még hagyján volna a dolog, de a mohamedánizmus áll szemben a katolicizmussal. S mindkét fél fanatikus. A mohamedán vallásu albán vezérek már is kijelentették, hogy vagy muzulmán hitü fejedelmet kap a független Albánia, vagy pedig visszaajánlják az egész tartományt a török szultánnak. A katolikus albánok pedig a föltételek egyikébe sem egyeznek bele. Hát itt akar — kérdezi a kereskedői forrásból eredő híradsunk — jegyzékváltásokkal rendes államéletet csinálni a diplomácia?

Hamarabb kilobbant a parázs alól a tűz, mint gondoltuk. A Szerbek és albánok harcban állanak és lehet, hogy a hát-



Bulgária várja az alkalmat, hogy elégtételt vegyen magának Szerbiától a keserves kudarcért.

Szóval ismét van balkáni kérdés.

Elégtétel Baltazárnak

A bihariak kérése a püspökhöz

A bihari református egyházmegye Lelkészi Egyesülete ma föliratot intézett Baltazar Dezső dr. püspökhöz s kérte, hogy az Orle elnökségéről való lemondását az egyesület érdekében vonja vissza. A föliratban a bihari megyei lelkészek teljes elégtételt szolgáltatnak Baltazárnak egyesek támadásával s a nyirbátori jelöltséggel kapcsolatos politikai izetlenségével szemben s az elismerés és szeretet, amellyel a bihari megyei átirat telve van, újabb bizonytsága annak a meleg érzésnek, amelynek középpontjában Baltazar Dezső áll.

Az átirat a következő:

1130/1913. sz.

Főtiszteletü és Méltóságos Püspök Ur!

A bihari református egyházmegye lelkészi egyesülete a folyó évi szeptember hó 18-ik napján tartott gyűlésében mély hálaival emlékezett meg Méltóságodnak arról az apostoli nagy munkájáról, amellyel anynyi félreértés és gáncs között az Országos Lelkészegyesületet nemcsak a lelkészek anyagi és szellemi javainak előmozdítása, hanem egyetemes magyar református egyházunk nagy érdekeinek megvalósítása céljából is életre hozni méltóztatott. — S most, mikor Méltóságod vezető bölcsesége és lankadást nem ismerő munkássága

NYAKKENDŐKÜLÖNLEGESSÉGEK FEKETÉNÉL

A felszabadulás

Irtá: Emile Nolly.

Eljött hozzá a szép kalandornő, a rózsás-képü, remegő ajku, hazug ígéretekkel csábító szemü kis nő. — Dallamos hangján amelyet a szomorúság a kiállott szenvedések emléke itt meg-megtört, elmondotta, milyen keserves itt az élet, ebben a kozmopolita kis fészekben, az éhes, galád európaiak és a hozzáférhetetlen arabok között. Mindig, mindig egyedül! Az örök fény hazáiban, az egymást felváltogató ünnepélyek sorozatában, szívének, életének üressége kétszeresen bántó.

— Olyan szomorú vagyok. Éjjel, nappal csak rágódom. Olyan keserü könnyeket sírok! Hová forduljak vigasztért? Multja sötét. Három évi keserves házasetén, egy féltékeny férj durvaságait tűrte, a válás minden keserve követte.

— A férjem javára dőlt el a pöröm! Egy semmi kis fölört, egy ártatlan kis hadnagy, ez volt a nagy ok!

A férfi két füllel hallgatta. Nem látott át e féligazság hamiskás szitáiban. — Milyen lesz majd a jövő? Mert a jelen kétségbeéjtő uralma, a magányos nő ezer viszontagsága rémes.

— Inkább meghalok. Mit ér az élet?

— Ez a per egy világgal ér fel. Milyen

jó is maga, hogy hagy a lelkén siránkozni. Mindjárt észre is vettem, hogy nem tucatember.

— Istenem, de miket is mondok magának! Menjen kérem haza, későn van. Mit gondol felőlem?

A szokásos végszó észre térítette. Egy éjszaka szerették egymást. A nő befonta a nagyvilági nő eszességével és a raffinált curtizán fondorkodásával, behunvt szemekkel követte, nem törődött azontul senkivel, semmivel.

Már hajnalban a szakításon fáradozott a nő. Tán félt, hogy elvesz a saját utvesztőjében, tán tényleg megérezte, hogy nem hétköznapi egyszerűséggel áll szemben és megijedt. Kár e férfival experimentálni, ez jobbra érdemes, az ilyen ember veszedelmes. A férfi nem tudta, hogy e nyugalommal kiejtett szavak a nőnek is megerőltetésébe kerülnek, sértődve, bántódottan vette tudomásul. Önérzete, büszkesége szenvedett és ez a büszkeség vezérelte. Elkészönt és eltávozott. Egy szóval sem árulta el, hogy fáj neki a válás, hogy bánkódik.

Egyik nap a másik után mult el. Vég nélküli, hosszú, unalmas napok. Amelyben a szőke nő folyton ott kísértett, ott ólálkodott a gondolatvilágában. Minek is akadnak össze? Miért is fáj a válás? Örök emberi kérdés, oly ódon, oly ősrégi, mint a fai maga,

ki tudná azt megfejteni? Művész volt, művészi kezü, művész lelkü férj, akit a vonalak szépsége, a helyzet hangulata kapott meg. — A szin és a meleg egy szerelmese volt, aki a fény varázslatos játékát és a gyönyörű pompázó ünnepeket nem becsülte annyira, mint önszeme és önfüle káprázatait.

Hetek multak, ő szenvedett, ámde lelki-baja nem javult.

Egy reggelen, egy illatos, gyönyörű májusi reggelen lelkén rágódva haladt, amidőn a gárdafelvonulás közelébe ért. Mintha ál-mából riadna fel, azt sem tudta, hogy hol jár. — Az utca végén, kavargó porfelhők között álldogálva, elmerengett a fegyverek csillogásán. Észébe jutott: ime, a gárda felvonult. Lám, máskor az érzések halmazával, ma mindentől eszmört kapva, ez is hidegen hagyja. Keserü mosoly futott aikain végig. Hol van az a vig gyermek, akit a látott szépségek elragadnak, akit egy gárdafelvonulás megkap? Szinte könnyezni szeretett volna a mult dicsőségén, avagy a ma szintelen, szürke sivárságán, bár közeledtek a katonák. A kocsiüzbörgés között fel-felhangzott a közelgő nagy dob ritmikusan tompa morajlása, kúrtrivalgások élénkítették az utca megszóvott zaját, a cintányérok csattogtak. A férfi valami különöset érzett. Mint a kiszolgált csaló, fülét hegyezi, úgy szive hangosabban

kétségtelen eredményre mutathat. *a legnagyobb megdöbbenéssel veszünk hírt* Méltóságod elhatározásáról, az Országos Lelkészegegyesület elnöki székétől való megválasztási szándékáról.

Bármennyire tiszteljük is Méltóságodnak ezt az elhatározását, amely kényszerítő körülmények, hivatali óriási elfoglaltságának eredménye, — még sem lehet és nem tudunk belenyugodni abba a gondolatba, hogy az Országos Lelkészegegyesület kormányrúdját mellől épén az a jérüti hiányozzék, akinek páratlan energiája és szellemi ereje lehet garancia arra nézve, hogy mindazok a nagy és nemes tervek, amelyek az egyesület előtt élnek, — a lelkeszi kar és anyaszentegyházunk javára megoldást nyernek.

Ugyanezért bizalommal és tisztelettel kéri az egyházmegye lelkészegegyesülete Méltóságodat, hogy az Országos Lelkészegegyesület elnökségéről való lemondási szándékát megváltoztatni s annak további vezetését kezében tartani méltóztassék.

Kiváló tisztelettel jelentésével vagyok Méltóságodnak
Nagyváradon, 1913. évi szeptember 25.

a bihari református egyházmegye lelkészi egyesülete nevében

Sulyok István,
esperes-elnök.

Utazás Boszniában a magyar érdekekért

— Debreczeni Jenő utja. —

IV.

Volt már szó arról, hogy az ipari fejlődés kezdetén álló országban mily fontos szerepe van az állami megrendeléseknek. De ez nemcsak az állami megrendeléseknek. De ez nemcsak a vevőt vagy megrendelőt illetőleg áll, hanem az eladó szempontjából is, mert kivált az összeköttetések létesítésének kezdetén egy-egy helyen gyakran igen csekély értékű áru elhelyezésére lehet számítani és az üzlet nem bírja meg a rezsit. Nagy segítség, ha valamilyen közszállítással lehet megkezdeni az üzleti szálak szövését. Csak hogy a mai állapotok mellett magyar szállítónak nehéz a

vert, halántéka liktetett . . . Csoda történt vajjon? Ime, a szöke, a rózsás ellenség képe továtünik, emléke elmosódik . . .

Mindjobban érdeklődik. A közelgő harcok, az aranyzinóros, kék atillák láttára ereiben a vér hevesebben kering.

És aztán elfelejtődik a nő, nem lát egyebet, mint a ragyogó, színpompás arab katonákat. — Hangzik a klarinét, harsog a kürt. Az égszínkéék szöveget, a skarlátvörös sesie, a ragyogó aranyzinór ott káprázik, ott tündököl a fényes napsütésben. A zenészek után négyesével, puskával a vállukon jönnek a többiek. — Ott száguldanak az egyes csapatok élén a slonghik, mint egy-egy fantóm, mint egy-egy repülő hadisten. A félmegtelen utcagyerekek teletorokból ordítanak.

. . . Aztán továtünnek a katonák, a tömeg velük vonul, helyre áll az utca szokásos képe, megindul a forgalom, eltünik az ünnepszersőség.

Milyen szépek és milyen egészségesek is ezek a fiúk! — A fa- és rézhangszerek milyen különleges melódiával hatnak a fiatalok, az erdő, az abszolút természet danáját zengedezve.

Mintha a lába gyökeret vert volna, úgy nézett utánuk. A mámszerü elragadtatás, amely régente erőt vett rajta, ismét, most a kürtök hangjára feléledt benne: ott rezgett a lelkiületében, a zenének, a színnek egybefonódó harmóniája, amely meggyógyította, a mely felbresztette.

Ismét boldog és szabad embernek érezte magát.

Az önmagán, a nagy Ellenségén aratott győzelem mámorával, gyógvultan, tele életkedvvel haladt a katonák után.

kisebb fajta bosnyák pályázatokon részt venni. A bosnyák kormány ugyanis a pályázati hirdetményt a közzététellel egyidejűleg megküldi a budapesti kereskedelmi muzeumnak és a „Közszállítási értesítőnek”, ez a lap kéthetenként jelen meg, bátran felvehetjük, hogy a magyar közönség két heti késedelemmel értesül a kiírásról. Ez teljesen elegendő arra, hogy a magyar szállító elkéssen a tudakozódással és kalkulációval. A hirdetményeket a Magyar-Bosnyák központ is megszerzi ugyan, de ő sem tudja a késedelmet már eltiintetni. Nagy építkezési vállalkozók, vagy hadseregszállítók megtehetik ugyan, hogy állandó képviselőket és tudósítókat tartanak, akik azonnal értesítést küldenek minden mozzanatról, de az átlagos, kisebb hazai gyáros, iparos vagy kereskedő erre nem áldozhat.

Állandó tudósítót!

Az osztrákok már most úgy segítenek a bajon, hogy egy külön tisztviselőt tartanak Szarajevóban, aki rögtön körlevélben értesít minden osztrák kamarát minden pályázati hirdetményről, vagy szállítási lehetőségéről, ezt kellene tennünk nekünk is, talán egy léppéssel tovább menve.

Állandó tudósítót tartani Szarajevóban, sőt egy pár másik fontosabb városban is, aki nemcsak az összes kamaráknak és kereskedelmi testületeknek küldené meg azonnal a teljes kiírási szöveget a szükséges általános felvilágosítással együtt, hanem mindazon magáncégeknek is, melyek nála feljegyzésbe vétetnek, sőt ha épen úgy esik, olvasnának is, kik bár ezt előre nem kérték, de akiket e tudósító olyanokul ismer, akikre e kérdéses szállítási hirdetmény érdekléssel bírhat.

Bosznia kincsei.

Bosznia és Hercegovina sokféle természeti kincsekben bővelkedik. Elsősorban a fa, ott még mindig sok elsőrangú erdő vár kihasználásra, habár a meglevő vasutak és vízi utak mellett már többnyire le vannak tartolva. De új vasutak építés előtt állanak és velük új tér nyílik a fakeskedelem előtt. — Azután köztudomású Boszniának rendkívüli gazdagsága vasércben, melyek eddig nagyon csekély mértékben kerültek értékesítés alá, de minden előfeltétel meg van hatalmas, jövedelmező vasipar létesítésére. mert ha szén dolgában szegényebb is ez az ország, az Adria felől újonnan induló vasutvonalak idegen szent aránylag könnyen fognak behozni. Ezentul réznek, ólomnak jelentékeny nyomai találhatók a Vrbasz völgyétől délnyugatra Hercegovináig és Dalmáciáig terjedő és eddig még csak igen felületesen átvizsgált erdős hegyekben, e helyen komoly kutató munkát kellene végezni, e telep feltárása céljából, mert az eredmény valószínűsége megvan, a földrajzi fekvés pedig a vizierő és a tenger közelsége folytán a lehető legkifünőbb.

A nagytőke feladatai.

Vizierőben Bosznia igen gazdag. Folyói egyenletes vízbőségűek és nem fagynak be forrásuk közelében sem. Amellett esésük elég nagy és tároló medencékre alkalmas szakaszokban bővelkednek. A Vrbasz mentén már ma is jelentékeny vízi telepek működnek, pl. a Jajcei 12.000 lóerős, vagy a Banjalukai Trappista kolostor 2000 lóerős berendezése, de még nagyobbak állanak építés vagy tervezés alatt. Tekintve e folyó vidékének ugy ipari, mint gazdasági előfeltételekben gazdag voltát, kétségtelen, hogy a már meglevőkhöz hasonlóan az ezentul létesítendő és jövedelmezők lesznek. Körülbelül azonos vagy még kedvezőbb az állapot a Bosznia völgyben, míg a Narenta hatalmas vizerejének jövedelmezősége főképp attól függ, hogy a bányatermek után való kutatás mily eredménnyel fog járni.

Ezen tények felgondolása oda vezet, hogy szükséges lenne hozzáértő férfiak kiküldése e vidékek gondos bejárása céljából egyrészt a remélhető bányatermek felkutatása, másrészt a kihasználásra alkalmas folyó szakaszok megvizsgálására. Ez csak a nagy tőke feladata lehet.

A harmadik háború

A mozgósítás nehézségei.

Belgrád, szeptember 26. Szerbia hadseregének újabb mozgósításával a harmadik Balkán-háborúra készül, de ehhez a háborúhoz már nincs meg a szerb hadseregben a harci kedv. A katonák teljesen kimerültek az előző két háborúban, de még az elhanyagolt mezei munkákat is el kell végezniök. A földmives nép elég kárt szenvedett, mert az egy évig tartó háború alatt csaknem minden tönkrement. A katonai köröket most az a kínos meglepetés éri, hogy az újból behívott katonák jelentékeny százaléka nem akar bevonulni.

— *Mi már eleget küzdöttünk, fáradtunk — úgy mondják — s nem hagyhatjuk, hogy földeink teljesen elpusztuljanak, mert mindannyian éhen halunk. Menjenek most mások!*

A szerb kormány egvelőre rendeletet bocsátott ki, mely szerint a negyvenöt éves aluli férfiaknak nem szabad elhagyni az országot. A rendelettel a nagyarányú szökést akarja a kormány megakadályozni. Tegnap híre kelt, hogy a hadügyminiszter lemondása befejezett dolog. Az újabb háborús veszedelemért általában őt okolják, mert megengedte, hogy Albániából a csapatokat visszarendeliek és a határ biztosításáról sem gondoskodott eléggé; e miatt most a zavargások következtében újra nagy vér- és pénzáldozat hárul Szerbiára. Egvelőre be kell várni, hogy a kormánynak miként sikerül a kellemetlen helyzetből kiszabadulnia. — A szerb hadügyi kormány mindenestre előkészíti más hadtestek esetleges behívását is, mert a moravai hadtestnél tulságosan nagy renitencia fenveget. A belgrádi sajtónak természetesen mindezekről hallgatnia kell.

A helyzet komoly.

Belgrád, szeptember 26. A szerb sajtóiroda jelenti: Az albán területeken a helyzet az albánoknak szerb terület ellen nagy tömegben intézett támadásai következtében igen komoly. Az albánok folytatiák betöréseiket a határ különböző pontjain. A szerb kormány szüntelenül erősítéseket küld a határra. Mihelyt a szerb hadsereg a megtámadott vidékekre érkezik, a rend újból helvre fog állani.

Tanácskozás Berchtold grófnál.

Bécs, szeptember 26. Husszein Hilmi baska török nagykövet tegnap hosszabb ideig tanácskozott Berchtold gróf külügyminiszterrel az albán fölkelésről. A nagykövet a porta nevében tájékoztatást kért az osztrák és magyar kabinet állásfoglalásáról. Mensdorff-Pouilly gróf londoni osztrák-magyar nagykövet szintén hosszabb ideig tanácskozott Berchtolddal, híre szerint az albán eseményekről és a londoni nagyköveti értekezlet mielőbbi összehívásának szükségességéről. — Ugyanebben az ügyben Avarna herceg olasz nagykövet is tanácskozott Berchtold gróf külügyminiszterrel.

Berlin, szeptember 26. A szerb kormány tegnap jegyzéket nyújtott át a külügyminiszteriumban. Mint hírlik, a nagyhatalmak egyelőre nem fognak beavatkozni az új háborúba. Ha azonban a szerbek arra gondolnának, hogy határukat tágítsák, a nagyhatalmak ragaszkodni fognak régebbi elhatározásukhoz s ez alkalommal nem engedik meg, hogy tekintélyükön csorba essék.

Úszküb és Monasztir ellen.

Belgrád, szeptember 26. A határról érkező jelentések szerint Dibráról több ezer fölkelő vonul Morovó felé, hogy onnan Úszküb felé folytassa útját. Morovót az albánok véres harc után bevették és a város egy részét fölégették. Egy későbbi távirat jelenti, hogy az albánok bevették Galicnikot. A helység birtokáért borzasztó harcot vívtak, amelyben ember ember ellen küzdött. Mind a szerbek, mind pedig az albánok vesztesége igen nagy. Úszkübbe szakadatlanul érkeznek sebesültek.

A katonák s
ami arra m
ber ember
szerint mint
vonult, hogy
ket Monasz
jelenleg Kic
Az albán ha
zénylik. Az
Boljetinác I

Kardos a főre

A hiva
a király K
főrealiskola
realiskola i

Osztat
nagy öröm
denütt e ki
rökben, D
gen vártak
tartott min
nek, megb
és érzés
hivatalosan
resen meg

Kardos
tanügyi fér
kiváló és
író is orsz
méltán ért
lami főreá
tagja. 191
megbizott
kifünöz
és igazgat
nek, a tan
nak legtelj
ismerését

De ne
kásságava
neti munk
tészet és
és terjeszt
vannak. K
ban minde
ember nyi

A tud
egyik jele
konai-körr
leteknek t
minden i
mában, ar
agilis mun

Munk
figyelmess
a kultusz
tározott d
gatóvá ki
sek során
miniszter
vatalos la
fakadt m
Debrecen
arra a dis
vezéssel

Iske

A katonák sebei legnagyobb részét szurt sebek, ami arra mutat, hogy egészen közelről, ember ember ellen harcolnak. Magánjelentések szerint mintegy négyezer fölkelő Okrida felé vonult, hogy onnan folytassa a hadműveleteket Monasztir ellen. Ugyanez a szándéka a jelenleg Kicsevonál lévő fölkelő seregek is. Az albán hadoszlopokat bolgár tisztek vezénylik. Az Okrida felé vonuló csapatokat Boljetinác Isza egyik fia vezeti.

Kardos Albert dr. a főreáliskola igazgatója

A királyi kinevezés a hivatalos lapban

A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Kardos Albert dr. a debreceni főreáliskola rendes tanárát, a debreceni főreáliskola igazgatójává nevezte ki.

Osztatlan, általános és őszinte, igaz nagy örömmel fogadták Debrecenben mindenütt e kinevezés hírért, amelyre tanári körökben, Debrecen társadalmában már régen vártak és amelyet elmaradhatatlannak tartott mindenki. A szeretetnek, rokonszenvnek, megbecsülésnek, tiszteletnek minden jele és érzése most, amikor a kinevezés híre hivatalosan is nyilvánosságra jutott, kétszeresen megnyilvánult.

Kardos Albert drt, aki nemcsak mint tanügyi férfiú és mint iskola adminisztrátor kiváló és elsőrangú, hanem mint tudós és író is országos nevű ember, mindenképpen méltán érte ez a kitüntetés. A debreceni állami főreáliskola tanári karának 22 év óta tagja. 1912. május óta mint miniszterileg megbízott igazgató vezette az iskola ügyeit kitünő hozzáértéssel és sikerrel. Mint tanár és igazgató a tanuló-ifjúságnak és a szülőknek, a tanártársaknak és a felettes hatóságoknak legteljesebb szeretetét, becsülését és elismerését nyerte meg és bírja.

De nevét országos hírvé irodalmi munkásságával tette. Irodalmi és irodalomtörténeti munkái föltünést keltettek, a kurucköltészet és a Csokonai-kultusz föltámasztása és terjesztése körül elévülhetetlen érdemei vannak. Könyvben, cikkekben, fölolvásokban mindenütt a tudós tanár és a kiváló író ember nyilatkozott meg.

A tudós író a debreceni társaságnak is egyik jelentős, tevékeny tagja. Mint a Csokonai-körnek titkára s mint egyéb egyesületeknek tagja részt vett és vesz Debrecen minden irodalmi, társadalmi kulturmozgalmában, amelyek sikerüket legtöbbször az ő agilis munkásságának köszönhetik.

Munkásságára, képességeire már régen figyelmessé lettek a felsőbb tanügyi körök, a kultuszminisztérium is, ahol már régen elhatározott dolog volt Kardos Albert drnak igazgatóvá kinevezése. Az általános kinevezések során most sor került erre és a kultuszminiszter kinevezésre terjesztette föl. A hivatalos lapban megjelent híradás nyomán fakadt megelégedett öröm igazolja, hogy Debrecen társadalma is méltónak tartja őt arra a diszes állásra, melyre a király kinevezéssel került.

Két koporsó, két szertartás

Tóth Erzsike és Bodnár György temetése

Vége az izgalmas szenzációnak, a nagyérdéi tragédia utolsó jelenete is lezárult: Tóth Erzsikét letették jegyese Bodnár György mellé az anyaföldbe. Akik itt a földön a boldogságot nem találták, az elmulásban egyesülve kapjanak nyugalmat. Szünjék meg a sir fölött a vita és az emberi kíváncsiság s a béke és szeretet virágai hintsenek illatot a kettős sirra.

A mai nap a részvété volt, ezrével lepték el a Piac-utcát a temetésre sereglők s a város minden rangú és rendű polgársága szorongott a gyászos ház előtt elterülő széles uttesten. A Tisza-palota előtt, ahol a Tóthcsalád lakik és a temetési szertartás folyt le, egy szakasz gyalog és több lovasrendőr igyekezett a rendet fenntartani s percekig megakadt a villamos és gyalogforgalom.

A gyászoló város.

Két óra után már hömpölygött az áradat a város minden részéből. Alig lehetett a közlekedést a halottas ház körül fenntartani. A diszbe öltözött rendőrök a legnagyobb tapintattal igyekeztek fellépni és tartották távol a sok ezerre szaporodott gyülekezetet, míg a rokonok és ismerősök csak nehezen tudtak a tömegben keresztül a gyászházba jutni. Megközelítőleg mintegy huszezer emberre lehet becsülni azok számát, akik a temetésen megjelentek.

Ez a nagy érdeklődés magyarázza azt a lázas hangulatot, mely a tragikus véget ért jegyespár végső tiszteségét talán a maga ihlettségében, mélységes megrendülésének felzokogó gyászában kissé zavarta, de a maga impozáns voltával a részvét erejét növelte. Évek óta nem volt ehhez fogható hatalmas arányú temetés Debrecenben. Látszott, hogy akiknek elmulására összesereglett a város, olyan lelki szimpátiát tudtak kiváltani a tömegérzésben, amely e napon mindenek gondolatát lefoglalta. Három óra tájban le kellett zárni a kapukat, mert a rendőrség ereje gyengének látszott a rend fenntartására. Mindenki az udvarra igyekezett bejutni, ahol a két koporsó egymás mellett volt felravatalozva. A szolgák alig győzték a koszorukat az utcán várakozó gyászkoszokra szállítani, még így is virágözönbe volt temetve a két koporsó.

A szertartás.

Pont három órakor érkezett a gyászház udvarára Szele György esperes-lelkész, aki Bodnár György koporsójánál a református egyház nevében adta meg a végtiszteséget. Megható imát és bucsuztatót mondott, melynek hatása alatt szem alig maradt szárazon. Ezt előzőleg a kollégiumi énekhar adta elő Schiller: „Zug az élet tengerárja . . .” című halotti énekét, majd Szele György bucsuztatója után a kántus a XC. zsoltárt énekelte:

„Te benned biztunk eleitől fogva . . .”

A megrázó jelenetek egymást érték ezalatt. A tragikus véget ért emberek hozzátartozói egyik ájulásból a másik önkivületi állapotba este s görcsös sirás, zokogás szakította meg gyakran a szertartást.

Pár perccel a református szertartás után érkezett meg Tóth Erzsike elparentálására Gróh Ferenc prépost-kanonok, debreceni plébános, aki két pap segédletével a katolikus egyház nevében mondott bucsuztatót. Végül ismét a kollégiumi dalkör adott elő egy „Ismét rabolt a sirhalom” kezdetű gyászdalt. Ezzel a gyászszerartást véget ért s a hatalmas

gyászmenet elindult.

Elöl ment a fehér kocsis a menyasszony tetemével. A katolikus egyház papjai kíséretében. Majd a református papság, diákság és kollégiumi ifjúság folytatta a menetet, hogy a közös sirnál a völegény lelkiüdvének elnyeréséért mondjon imát. Két külön világ volt ez s mégis mennyire összefértek egymással ebben a menetben. A „Circum dede runt me” összefolyt a „Te benned biztunk eleitől fogva” mélységes akkordjaival. Miért az élők oly türelmetlenek, mikor a halál amugy sem tesz különbséget református, vagy katolikus között, ha az ember volt? . . . Miért?! . . .

Lassan, szertartással halad előre a vég nélküli menet. Az eleje már a Kossuth-utcából a Batthány-utcába fordult, mikor a vége még a Piac-utcán áll. Amerre elhalad, az emberek százai-ezrei állanak sorfalat egész a temető kapujáig, mely mindkét embert egyforma szeretettel öleli kebelére.

A tragédia legmeghatóbb része következik most. Tóth Erzsikét és Bodnár Györgyöt végső akaratak szerint egy sirba helyezik s a késő kor poétája, ha évtizedek múlva felkeresi a Szent Anna-utcai katolikus temetőt, ihletet merithet egy új „Romeo és Julia” megírására. Az összeütközés itt sem volt gyöngébb, mint a Montegue és Capuleték klasszikus tragédiájában . . . (gy. zs.)

Reminiszcenciák Tóth Erzsikéről.

Egy aradi ujság hasábjain egy aradi urleány elbeszélése nyomán olvassuk Tóth Erzsikéről a következő érdekes reminiszcenciákat:

— Hét évvel ezelőtt, 1906-ban hosszabb ideig R.-féle budapesti szanatóriumban voltam. Ott volt akkor Tóth Erzsike is, akivel csakhamar benső barátságot kötöttem. A szanatórium akkori lakói közül még hárman: Weisz Gyuláné eperjesi bankár felesége, Franz Aladár bankhivatalnok s egy ügyvédjelölt — most már budapesti ügyvéd — voltunk különösen barátságos viszonyban. Tóth Erzsike tizennégy éves volt akkor, de testi leg is, értelmileg is, koránál sokkal fejlettebbnek látszott. Gyönyörű leány volt, tökéletes szépség, nálánál szebbet azóta sem láttam. Magas, fejedelmi alakja volt, hófehér arcbőre, szabályos orra, szája és értelmet sugárzó, gyönyörű ibolyakék szemei. A legszebb volt a haja. Ha lebontotta ezüstös szőke, selymes hajkoronáját egészen a bokájáig ért s mi csodálva állottuk körül és rajongva mondtuk: „Aranyhaju Erzsike, belőled híres asszony lesz”.

— Ki gondolt volna akkor arra, hogy valamikor ilyen tragikus módon válik híressé szegény Erzsike. A bálványozásig szeretjük őt, mindig vidám, szeretetreméltó volt s az ő aranyos kedélye szint, melegséget vitt a szanatórium falai közé. Okos, intelligens leány volt, sokat olvasott és sokat tanult. Egy különösségét figyeltük meg: a férfiak

Iskolakötények, Csipkeáruházában, Sas-u. 4. Telefon 12-50

harisnyák óriási választékban, rendkívül olcsón LANTOS

igyekezetének, úgy, hogy évről-évre ráfizetett. Neki és feleségének igen tekintélyes vagyona van s ezért a sok malőr azt az elhatározást érlelte meg benne, hogy az érsemjéni birtok terheit nem viseli tovább, hanem a birtokot önkéntes árverés útján el fogja adni. Ő maga úgy sem lakik a dominiumon, egyik hitelezője pedig legutóbb Vágó András személyében ugys zárgondnokot helyezett oda.

Nagy Ákos alezredes kérelmére a székellyhídi járásbíróóság nemrégiben el is rendelte az önkéntes árverést 651 kat. holdnyi szántóra, utakra, szőlőkre, rétekre, házakra, kertekre, majorokra, gazdasági épületekre, legelőkre, mocsarakra, erdőkre, vízárokra.

HIREK

— **Istentiszteletek.** E hó 28-án prédikálni fognak a református templomokban a következők: a Nagytemplomban Bodnár Gábor s.-lelkész, a Kistemplomban 9 órákor Konrád Zoltán s.-lelkész, 11 órákor Balogh Béla s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Polgár Gyula s.-lelkész, az Ispotályi-templomban Danesházy Sándor s.-lelkész, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a csapókeri imaházban Kovács János vallásoktató lelkész, a homokkeri imaházban Boér Károly vallásoktató lelkész.

— **Presbiteri ülés.** A debreceni református egyház presbiteriuma e hó 28-án, vasárnap délelőtt fél tizenegy órákor tart ülést, amely elé több fontos ügy kerül.

— **A polgármesterek kongresszusa.** Nagyváradról táviratozzák: A város vezetősége minden lehetőt elkövet, hogy a 29-iki polgármesteri kongresszusra érkező vendégeket a városhoz és az illusztris vendégekhez méltó fogadtatásban részesítse. Nemesaka a városháza ölt dísz a kongresszus két napján, hanem a város utcái is elfogják árulni, hogy a városnak ünnepe lesz. A vendégek tiszteletére a Rákóczi-ut és a Brémer-tér házaát fel fogják lobogózni. A vendégek vasárnap érkeznek Nagyváradra. Vasárnap este az ország minden részéből megérkezett vendégek a biharmegyei kaszinóban gyülekeznek, ahol ismerkedő vacsora lesz. Hétfőn délelőtt 10 órákor nyílik meg a kongresszus B á r c z y István budapesti polgármester elnöklésével a városház gyűléstermében. Rimler Károly üdvözlő a vendégeket, azután Bernády György főispán, Pfeiffer Ignác és Hermann Miksa műegyetemi tanárok, valamint Becsey Antal mérnök tartanak előadást a földgázról. Délután 2 órákor ebéd a Pannóniában, este 7 órákor Széchenyi Miklós gróf megyés-püspök vacsorát ad a vendégek tiszteletére. Kedden Lukács Ödön a városok hitelügyéről, Harrer Ferenc fővárosi tanácsnok a közigazgatás reformjáról tart előadást. Déli egy órákor a város díszbédje. A helyorségi térparancsnokság tegnap arról értesítette Rimler Károly polgármestert, hogy a polgármesteri kongresszusra érkező vendégek tiszteletére a 101. gyalogezred zenekara hétfőn délután 4 órákor tiszteletét ad a Brémer-téren. Debrecenből tudvalevően Vargha Elemér dr. tanácsnok, Márk Endre udvari tanácsos, Jánosi Zoltán református lelkész mennek át Nagyváradra. Négyen jelentkeztek mint vevők s ezek sorában az ősi birtokért egyik érdekelt intézet, az Érmihályfalvai Takarékpénztár ígért körülbelül 400,000 koronát. Mindenki tudta, hogy később utóajánlat érkezik be. Ez így is történt s ezért a székellyhídi járásbíróóság most október 14-én d. e. 8 órára újabb önkéntes árverést tűzött ki. A birtok kikiáltási ára 441,000 korona s ezen alul az ingatlanok el nem adatnak.

— **Választások Hajdúvármegyében.** A vármegye állandó választmányva foglalkozott a kilépő megyebizottsági tagok helye betöltésének kérdésével és javasolja a közgyűlésnek, hogy a megyebizottsági tagválasztásokat november hó 9-ére tűzze ki.

— **Banjalukai vendégek Debrecenben.** Hamdija Avgán banjalukai nagykereskedő, a bosnyák kereskedelmi kamara beltagja, városi képviselő és Singer Ferenc banjalukai főadótárnok, dr. Balkányi Kálmánnak, a Magyar-Bosnyák Központ igazgatójának társaságában több napi tartózkodásra ma Debrecenbe érkeztek.

— **Oktoberi menetrendünk** már meglelt és 20 fillérért lapunk kiadóhivatalában és az összes tőzsdékben kapható. Ezen menetrend, mely kicsi alakjánál fogva mindig zsebben hordozható, teljesen feleslegessé teszi a nagy menetrendnek a megvételét. Menetrendünk a debreceni embernek nélkülözhetetlen, mert minden keresgélés nélkül mutatja az egyenes utirányokat Debrecenből kiindulva bárhova és vissza Debrecenbe. Első pillanatra megtalálható benne az az irány, ahova vagy honnan utazni akarunk, ami pedig a máv. menetrendekből csak keresgélés után, nehézkesen állapítható meg.

— **Az Uránus (Korona-passage) mai fényes műsora.** 1. A Bug folyó, gyönyörű természeti felvétel. 2. Noana nyaklánc, megható indus dráma. 3. A hü ló, humoros. 4. Szarvasok és antilopok természeti tanulmány. 5. Jani vizsgálja, kacagtató. 6. Az osztrák-magyar haditengerészet flotta-gyakorlatai, igen tanulságos. 7. Cinzfusz a házbér-uzsorás, bohózat. 8-9-10. A nagy attrakció, 3 felvonásos artista-dráma. Előadás kezdete pontosan 7 órákor, folytonos bemenet, utolsó bemenet fél 10 órákor. Rendes helyárok. Bérlet, tisztviselő- és trafik-jegyek érvényesek.

Egységárak

12
K

City cipők
Raklára Piac-utca 49., a Hungáriával szemben.

16
K

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte Groszmann Ignác, a Groszmann és Mandel cég beltagját és öccsét, Gellért Miksa máv. tisztviselő urakat, édes atyjuk Groszmann Mór derecskei lakos váratlanul történt elhalálozásával. Temetése fő hó 28-án délelőtt 10 órákor lesz fiának Piac-utca 28. sz. alatti (Városi-bérlőház) lakásáról. Az elhunytat nagy kiterjedésű rokonsága gyászolja.

— **A kertész-egylet pénze.** Kardos László vezetésével Hufilész Kázmér és Márton Imre, mint a debreceni Kertészeti Egylet küldöttsége, ma fölkeresték Kovács József polgármestert és kérték, hogy az egylet házának árát az 1902-ben történt becslés értelmében utalványoztassa ki. A polgármester kijelentette, hogy az ügyet tárgyalás alá véteti.

— **Lejárt pályázat.** A Debrecen városánál megüresedett segédleltárbiztosi állásra kiírt pályázat lejárt s arra összesen nyolcan pályáztak. A pályázók közül a legtöbb reménye van a megválasztásra Tőkés Lajos városi őrnek, aki a teendőket már most is elismerésre méltó buzgalommal végzi s aki egyik legszorgalmasabb, legpontosabb és leglelküismeretesebb tagja a városi tisztviselői karnak.

— **A vásártéri Uránus nyári-színház,** a már köztudatba átment olcsó helyárok mellett ma este 8 órától pompás mozgókép-műsorral előadást tart. Folytonos bemenet, utolsó bemenet 9 órákor. A kiváló műsor kiemelkedő számai „Az örült gyermekek” 3 felvonásos nép-dráma és „Zsuzsi öröksége” kacagtató bohózat. Azonkívül még 8 kísérőkép.

— **Csak Török-pezsögöt igyunk,** minden jobb üzletben kaphatja.

— **A Concours Hippique és a hortobágyi kirándulás.** A Concours Hippique intézősége tudvalevőleg az október hó folvamán a Concours Hippiquere érkező idegeneknek be akarja mutatni a Hortobágyot. A vendégeket a város a Hortobágy-pusztán megvendégeli és bemutatja nekik a város híres ménesét, gulyáját is. A hortobágyi kirándulás október hó 27-én lesz. Külön vonat indul a nagy állomástól délelőtt 10 órákor. Visszajövetel különvonaton délután. A külön vonat délután 4 órákor indul a Hortobágyról és Debrecenbe délután fél hat órákor érkezik. A kirándulásra jegyek, melyben az oda és visszautazás költsége is benn foglaltatik, 4 koronáért minden tőzsdében a mai naptól kezdve kaphatók.

— **Az „Uránus” mai előadásaira** bérlet, tisztviselő- és trafik-jegyek érvényesek.

— **Lakbér-szabályzat,** amely világosan feltünteti a háztulajdonosnak a lakóhoz való viszonyát; házbér-nyugtakönyvecske, több évre való; házirend, amely a lakók kötelesegeit és jogait bőségesen ösmerteti; hiraadó; megtérítési kérvény; üres lakás esetére, ismét kiadott lakást bejelentő lapok; építkezési és lakhatás iránti kérvények; kapucédulák minden kiadó helyiség részére lapunk kiadóhivatalában kapható.

— **Kollégium.** A főiskolai „Hittanszaki Önképző Társulat” f. hó 25-én délután 4 órákor tartotta alakuló közgyűlését Kiss Ferenc akadémiai tanár, felügyelő tanár ur akadályoztatása következtében. Nánássy Dániel senior elnöklete alatt. Tárgya lévén a tisztikar megalakítása, ezt következőképpen eszközlte, elnök: Nánássy Dániel senior, al-elnök: Szombathy Imre 4 th., titkár: Boruzs Lajos 4 th., pénztáros: Nagy Jenő 4 th., főjegyző: Imre János 3 th., aljegyző: Balázs Győző 2 th. Választmányi tagok: Nagy Zoltán, Tóth Ferenc 4 th., Pinkóczy Gusztáv, Ördög Lajos 3 th., Fekete Gusztáv, Kiss Lajos 2 th., Filep Gusztáv, Fehér Imre 1 th.

— **Szüreti- és szoba-tűzijátékok,** békák, rakéták, bombák és görög-tűzek **Mentze Henrik áruházában,** Piac-u. 38. sz. Ismételődnak megfelelő kedvezmény.

— **Igen tanulságos és élvezetes** képekből állította össze a ma d. u. 4 órákor kezdődő gyermek-előadás műsorát az „Uránus”-színház igazgatósága. A mai gyermek-előadás is fél helyárrakkal van.

— **Elejtette a gyermekét.** Tönkö Istváné a napokban lakást változtatott. A falról szedte le a felakgatott tárgyakat, miközben Ilona nevű másfél éves gyermekét másik karjában tartotta. Amint az egyik butordarab után nyult, a gyermek lecsuszott kezéből, alig volt annyi ideje, hogy lábánál elkapja, de az apró gyermek így is jobb lábát törte az esés következtében. A kórházban ápolják.

— **Osztályosorsjáték.** Az osztályosorsjáték mai húzásán 400,000 koronát nyert: 54202, 80,000 koronát nyert: 32515, 40,000 koronát nyert: 28721, 15,000 koronát nyert: 9016, 10,000 koronát nyert 98447, 5000 koronát nyertek: 2209 45196 46355 92501.

2000 koronát nyertek: 1635 2877 5728 9819 15175 16350 18129 24762 25541 26138 26802 28364 33071 38846 44689 55121 61946 62153 64044 74006 77658 76890 79200 80588 88601 92030 92527 93361 95464 101776 107885.

Ezenkívül 1000, 500 koronás nyereménnyel húztak ki többsorsjegyet. A legközelebbi húzás holnap lesz.

12 fillér

— egy darab cukrászsütemény —
MARX CUKRÁSZDÁJÁBAN
Csapó-utca 18. Telefon 866.

Megérkeztek az újított zsebvilnyylámpák Mentze Henrik ujdonságok áruházában, Piac-u. 38. sz.

Legfinomabb gypjuszövetek mesés olcsó árban Kupfer és Társánál. Széchenyi-utca 1/b.

A legújabb divatu kemény- és puhalapok 5-6 és 7 koronáért Frank Imre ujdivat üzletében kaphatók.

Steckenpferd-liliomteiszappan

Bergmann és Társától, Tetschen a. E. mint eddig, ezután is nélkülözhetetlen a bőr- és szépségápolásnál. Naponta elismerőlevelek. 80 fillérért mindenütt kapható.

Irodalom

(-) A Csokonai-kör lejáró pályázata. A Csokonai-kör a tavaszon pályázatot hirdett Lőkövits Arthur 300 koronás adományból költői életképre. A pályázat október 1-én jár le, de eddigelé sokkal kevesebb mű érkezett be, mint ahány más alkalommal szokott versenyezni az elég tekintélyes jutalomért.

Mérték utáni costümök

Bécsi és prágai műhelyben legutolsó divat szerinti kelmékből őszi ujdonságok

50

kor-tól kezdve készülnek

Halmágyi divatházában.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Fiu az anyjáért. A debreceni kir. törvényszék, mint esküdtbíró, tárgyalta annak a súlyos összetűzésnek a történetét, melyben Kovács Lajos pénzügyi számtiszt fegyverét volt kénytelen használni. A számtiszt édesanyjával a Köntös-kertben lakik. Itt lakott Farkas Miklós kőműves is vadházaságban egy asszonnyal, aki uton-utfélen sértette a számtiszt édesanyját. Ebből perpatvar, majd tetlegesség is támadt, végül június 20-án Kovács Lajos számtiszt, akit Farkas hatalmas doroggal támadt meg és földre dobott, kénytelen volt élete védelmére browningját használni. A lövés a támadó combját érte, aki három hétig feküdt ágyban. Gáthy Bálint kir. ügyész erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés miatt emelt vádat a számtiszt ellen, a ma lefolytatott tárgyalás adatai azonban meggyőzték, hogy jogos önvédelemből használta fegyverét Kovács Lajos. Ennek folytán a vádat az ügyész elejtette, mire a bíróság a számtisztet a vád és következményei alól felmentette.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	624.00
Osztályi hitel	81.15
Magyaroskországi	69.15
Államvonal	28.75
Jelkértőbank	680.00
Rima zarándok	76.20
Hajósok	188.00
Közveti vasút	

Iránysai:

Magánleltételezési kamatláb:

Bécs 5 1/2 %, Berlin 5 1/2 %, London 4 %.

Budapesti gabonátőzsde.

Szarka K. (Strasser és Kösig) debr. díkmányos távirati felvásárlás	
Szarka májusra	10.79
októberre	13.62
1914. ápr.	8.15
Róz, októberre	8.97
szeptemberre	7.64
Zab októberre	7.84
szeptemberre	6.84
Tengeri 1913. szeptemberre máj	
Készára csendes.	

Államsegély a gazdáknak. Csapó István egyesületi titkár a Hajdumegyei Gazdasági Egyesület nevében a következőket közli a hajdumegyei gazdákkal: A m. kir. földművelésügyi minisztérium felhívta egyesületünket, hogy a gazdaközönségnek hozzuk tudomására, miszerint a kisbéri, bábolnai, mezőhegyesi és fogarasi ménesbirtokokon, valamint a gödöllői m. kir. korona uradalomban gabona és más szemes-vetemény készletéből, az erre alkalmas minőségű magvak, az alábbi feltételek szerint vetőmagvaknak a gazdáknak kiadatnak, kik eziránt a birtokok igazgatóságához fordulnak. Egyes termények csak készpénzfizetés mellett engedtetnek át. Az ár Kisbérre, Bábolnára, Mezőhegyesre és Gödöllőre nézve a budapesti tőzsdei, Fogarasra a fogarasi piacon jegyzett árak szerint megállapított árakból, Kisbérre 83 fillér, Bábolnára 60 fillér, Gödöllőre 30 fillér, Mezőhegyesre 100 fillér vonatik le 100 kilogrammonként. Az ily módon megállapított árakhoz hozzászámítódik 2 korona rostálási díj. A feladó állomásra az uradalom ingyen szállítja, de a vasuti költséget vevő fizeti. Egy gazda gabonafélékből 100 q-át, egyéb magvakból 10 q-át kaphat. A vásárolt mag csak vetésre fordítható, mit esetleg a vevőgazda hitelesen is tartozik igazolni, hogy saját gazdaságában veti el. Az őszi gabonára előjegyzést október hó 1-ig, tavasziakra december hó 1-ig lehet eszközölni. A szállítás az őszi, illetve a tavaszi vetés végéig fog eszközöltetni. Minden előjegyzett vetőmag után mázsánként 1 korona bánatpénz küldendő be, mely összeg azonban a szállításkor az egész vételárból levonatik.

Csőd egy debreceni iparvállalat ellen. A debreceni kir. törvényszék, mint csődbíró, a mai napon a debreceni Fémáru- és Imezőgyár részvénytársaság ellen a csődöt megnyitotta. Tömegmondokká Kun Mihály dr. debreceni ügyvédet nevezte ki a törvényszék. Érdekes, hogy a csődöt egy 200 koronás követelés miatt kérték meg a részvénytársaság ellen, mely azonban már hónapok óta nem teljesít fizetéseket.

Fizetésektelenség. A bécsi hitelezői védőegylet a következő fizetésektelenséget jelent: Konyovits D. Zs. Zombor.

1913. V. 2101. sz.

Árverési hirdetmény.

Dr. Gutfreund Sámuel debreczeni ügyvéd által képviselt Debreczeni Hitelbank végrehajtónak végrehajtást szenvedő elleni 410 kor. tőke, ennek 1913. év február hó 28. napjától járó 6% kamata és eddig összesen 141 K 82 fillér perköltség erejéig a debreczeni kir. járásbíró 1913. V. 4074. sz. kiküldő végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél bíróság le- és felülfoglalt és 1300 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak — a felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek — Debreczenben, Hatvan-u. 1. szám alatt leendő megtartására 1913. évi szeptember hó 29-ik napjának délutáni 11 óráját tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok és egyéb ingóságok, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Debreczen, 1913 szeptember hó 8-án.

Gál Vilmos, kir. bírósági végrehajtó.

1913. V. 2228. sz.

Árverési hirdetmény.

Dr. Schwartz Arthur debreczeni ügyvéd által képviselt Elek és Holzer végrehajtónak végrehajtást szenvedő elleni 213 K 90 fill. tőke, ennek 1912. év július hó 18. napjától járó 5% kamata és eddig összesen 149 K 76 fillér perköltség erejéig a debreczeni kir. járásbíró 1913. V. 1410. sz. kiküldő végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél bíróság le- és felülfoglalt és 3975 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak — a felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek — Debreczenben, Szepességi-utca 28. szám alatt leendő megtartására 1913. évi szeptember hó 27. napjának délutáni 2 óráját tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok és egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1913 szeptember hó 11-én.

Gál Vilmos, kir. bírósági végrehajtó.

1913. V. 2135. sz.

Árverési hirdetmény.

Dr. Gutfreund Sámuel debreczeni ügyvéd által képviselt Ullmann Salamon végrehajtónak végrehajtást szenvedő elleni 375 korona tőke, ennek 1913. év június hó 5. napjától járó 6% kamata és eddig összesen 97 K 57 fillér perköltség erejéig a debreczeni kir. járásbíró 1913. V. 4154. sz. kiküldő végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél bíróság lefoglalt és 2125 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak — a felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek — Debreczenben, Pataitelep 20 és Mikesutca 31. szám alatt leendő megtartására 1913. évi október hó 1. napjának délelőtti 11 óráját tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok, tehének, lovak, sertések és egyéb ingóságok, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Debreczen, 1913 szeptember hó 11-én.

Gál Vilmos, kir. bírósági végrehajtó.



Sirolin "Roche"

biztos, hatású tartós köhögésnél, a légutak hurutainál, hörghurut és asthmánál. Influenza és tüdőgyulladások után a jóízű Sirolin "Roche"-al való hosszabb kúra megvéd az összes ártalmas következményektől. SIROLIN, Roche oldólag és fertőtlenítőleg hat; elősegíti az etvágyat és emésztést. Sziveskejjék a gyógytárakban határozottan Sirolin "Roche"-t kérni



HIRD

Különlé

Míg a készlet tart

az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-utca s kán legújabb faconis lyem bluzok 10 koron Szövet etamin és ba bluzok 5 korona, 1 angol vászon finom sz 11 korona, egy k rumburgi lepedő var nélkül 2-40 korona, s vet maradékok 140 szüles 3 korona. Fe ingek és fehérnemű remek választékban. 1 és leánykaruhák rem választékban. Csekély vásárlásnál sok pénzt karíthat meg a Béka á házban.

VIEVEZETEK.

csatornázás, központi téseket szakszerű kiví ben jóállás mellett. Te rajzot és költségvet díjtalanul készítik. Zak évi jókarban tar sát csekély díjazásért vállalom. Gyenes An Miklós-utca 29. sz. T fon 973.

MAISON BIR

angol női szabó Szal jat, mely 8 évig Bu pesten létezett, Debreczenben Deák Ferenc-ut 13. szám alá helyezte Mérték után készit fin szövetből selyem béles Kosztümöt 90, raglant plüss kabátot és szinl köpenyt 100 K. Hög által hozott kelméből zont 40 K. Elsőre munka.

OKTÓBERI MÁV.

MENETREN

már megjelent és fillérjével kiadóhiva lunkban, Piac-utca és az összes dohá tőzsdekből kapható

Kosztot

és teljes ellátást kap 2-3 tanuló, egyedül ló özvegyasszonnyál nek szép lakása v Gyermekekre nagy dot tud fordítani. C Kleinné, Aranyjános- 16. szám.

Gépirón

stenographálásban já delutáni foglalkozásra vétetik. — Cim a kiva hivatalban.

Püspökladányban a Royal - szállodában

minden időben kényelm szobák, meleg és hie ételek kaphatók. Mérsék árak, pontos kiszolgál Csengő a kapunál. A é. utazó közönség bec pártfogását kéri: Szár Márton, tulajdonos. 1

Gondnok

debreczeni internatu keresteti Levélbeli ajánlat, Ped jelisével a kiadóh talba.

APRÓ HIRDETÉSEK

Különtéle

Mig a készlet tart
az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-utca sarkán legújabb faconis selyem bluzok 10 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona, 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrással nélkül 240 korona, szövet maradványok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehérműek remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénzt takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

VIZVEZETEK,
csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben jótállás mellett. Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítenek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért vállalom. Gyenes Antal, Miklós-utca 29. sz. Telefon 973. 34

MAISON BIRÓ
angol női szabó Szabonyát, mely 8 évig Budapestben létezett, Debreczenben Deák Ferenc-utca 13. szám alá helyezte át. Mérték után készít finom szövetből selyem bélésű. Kosztümöt 90, raglánt 70, plüss kabátot és színházi köpenyt 100 K. Hölgyek által hozott kelméből fazon 40 K. Elsőrendű munka. 2217

OKTÓBERI MÁV. MENETREND
már megjelent és 20 fillérjével kiadóhivatallunkban, Piac-utca 49 és az összes dohánytőzsdékben kapható.

Kosztot
és teljes ellátást kaphat 2-3 tanuló, egyedül álló özvegyasszonynál, kinek szép lakása van. Gyermekekre nagy gondot tud fordítani. Czim Kleinné, Aranyjános-utca 16. szám. 880

Gépirónó
stenographálásban jártas délutáni foglalkozásra felvétetik. — Cim a kiadóhivatalban. 2290

Püspökladányban a Royal-szállodában
minden időben kényelmes szobák, meleg és hideg ételk kaphatók. Mérsékelt árak, pontos kiszolgálás. Csengő a kapunál. A n. é. utazó közönség becses pártfogását kéri: Szántó Márton, tulajdonos. 1801

Gondnoknő
debreczeni internátusba kerestetik. Levélbeli ajánlat, Pedans' jellegével a kiadóhivatalba. 2290

Szüts István

uri- és egyenruhazabónál lehet legelősbbsan legdivatósabb ruhát rendelni. Nagy választék bel- és külföldi szövetekben. 1835

Hunyadi-utca 13.

Adás-vétel

Butorok
legelősbbsan kaphatók, havi részletfizetésre is. Weisz Gyula asztalos és kárpitosnál, Széchenyi-u. 19. Minden kárpitos munkát felvállal. 1923

Káposztás
hordó eladó teljesen jókarban levő, megtekinthető Piac-u. 77. sz. I em. 6. alatt. 129

OKTÓBERI MÁV. MENETREND
már megjelent és 20 fillérjével kiadóhivatallunkban, Piac-utca 49 és az összes dohánytőzsdékben kapható.

Üzlet

CIRIN
parket és linoleum kenőcs kefézés nélkül fényes és sikos. Aparkettet szép világosan tartja. — Kapható a DEUTSCH-üzletekben. 13

VALÓDI
édes, nemes szegedi paprikakiválólegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszer-, gyarmatáru nagykereskedésében, pénzügyi palota. Telefon 79. sz. 1755

Lakás

Miklós-
utcai 21 szám alatt egy nagyobb udvari lakás azonnal, vagy november 1-re kiadó. Irodának is nagyon alkalmas. 836

Bolihelyiség
Miklós-utca 22. szám alatt olcsón, azonnal kiadó. Mészárszéknek, hentesnek vagy borbélynak igen alkalmas. Értekezhetni a fűszerüzletben.

3 szobás
modern utcai lakás melék helyiségekkel együtt október vagy novemberre kiadó. Értekezhetni Magos-utca 18. sz. alatt.

Lakatos-
vagy asztalosműhelynek való helyiség és egy szoba kiadó. Széchenyi-utca 44. szám. 727

Állás

Czimbalmot
tanít előkelő tanárnő, kitűnő módszer szerint. Csak még néhány szabad órája van. Cim a kiadóhivatalban. 959

Német nyelv
tanítónő német órákat elvállal házaknál is. Simonffy-u. 15. 302

OKTÓBERI MÁV. MENETREND
már megjelent és 20 fillérjével kiadóhivatallunkban, Piac-utca 49 és az összes dohánytőzsdékben kapható.

MEGHÍVÓ.

A Debreczeni Első Lámpabél- és Szalagszövőgyár Részvénytársaság

Debreczenben, Bethlen-utca 32. szám alatti helyiségében f. évi október hó 12. napján d. e. 11 órakor tartandó

rendkívüli közgyűlésére

a t. részvényeseket ezennel meghívja. Debreczen, 1913 szeptember hó.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat :

1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Igazgatósági javaslat az alaptőke leszállítására.
3. Igazgatósági javaslat az alaptőke felemelésére.
4. Alapszabályok módosítása.
5. Egy igazgatósági tag választása.
6. Három felügyelő-bizottsági tag választása.
7. Indítványok.

Jegyzet: A közgyűlésen csak azok birnak szavazati joggal, akik részvényeiket a helybeli Bank-egyesület Részvénytársaságnál, vagy a részvénytársaság pénztáránál 8 nappal a közgyűlés előtt letétbe helyezték és ez a körülmény a letéti jegy átadásával illetve a megnevezett pénztárat értesítéssel igazoltatik.

Dongán és Somossy

Hajdúvármegye szállítói nagy áruházába

megérkeztek az őszi idény újdonságai :

Kosztümbelmék — Biz- és Pongyolakelmék — Divatselymek — Flanellek — Velezek — Bársonyok — Kész menyasszonyi kelengyék. Külön szőnyegosztály.

17707—1913.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város házipénztárának és az általa kezelt alapoknak 1914. évi költségelirányzata elkészült s az a törvény rendelkezéséhez képest a folyó évi szeptember hó 26-ik napjától kezdődőleg közszemlére kitétetett a város számvevői hivatalánál, ahol is az a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Erről a város adózó lakossága azon felhívással értesítettik, hogy a költségvetésre vonatkozó netaláni észrevételek a közgyűlés napját megelőző 5 nappal írásban a tanácshoz adhatók be.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1913. évi szeptember hó 25-ik napján tartott üléséből.

A városi tanács.

Milliók használgák

köhögés,

rekedtség, katarrhus, elnyálkásodás, göros és számarhurut ellen

KAISER-féle Mell-Karamellákat

3 fenyővel.

6050 közg. ig bizonyítvány orvostól és magánostól biztosítják a sikert.

Rendkívül jó ízű és kellemes BONBON.

Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 60 fillér. Kapható: Mihalovits J., Grósz Nagy Ferenc, Dr. Szelényi Árpád, Kubek Sándor, Muraközy László, Harsányi Lajos, Kóczian Dező, Kováts L. Nándor, Szentmiklósi Tóth Béla, Aranyi S. Árpád, Reichard Sándor gyógyszerészeknél, Józsa és Jóna és Központi drogeriákban. — Ujfehértón Trón Gyulánál. — Eremthályfalván Mátrai Ákosnál. — Derecskén Benkő Sándornál.

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó divattermébe a legfinomabb angol **DIVAT SZÖVETEK**
városi ujbérház 26. A nagyérdemű urak pártfogását kéri, tisztelettel:

MOSKOVITS JÓZSEF

Üzletem áthelyezése folytán a raktáron lévő áruk az alanti árjegyzék szerint olcsó szabott árak mellett szerezhethők be :

- Női felöltő színes, hosszú 8'— 9'— 10'— kor.-tól
- Női felöltő sötétkék, hosszú 12'— 14'— 16'— kor.-tól
- Női felöltő fekete, hosszú 14'— 15'— 18'— kor.-tól
- Leánykabát hosszú, színes 8'— 9'— 10'— kor.-tól
- Leánykabát hosszú, kék, 12'— 14'— 16'— kor.-tól
- Leánykabát rövid, színes 4'— 5'— 6'— kor.-tól
- Női costum színes, angol 18'— 20'— 24'— kor.-tól
- Női costum színes, finom 35'— 40'— 45'— kor.-tól
- Leánycostüm színes angolkelme 15'— 16'— 18'— kor.-tól
- Gyermekgallérok 3—4 kor.-tól
- Pongyolák 6— kor.-tól
- Bluzok 3— kor.-tól

Tisztelettel

Halmágyi Sámuel

női és leányfelöltők áruhaza

Piac-utca 47,
:: a főpostával szemben. ::

Szoknyák és kötények

Lodenkabátok :

sötét, praktikus, meleg szövet, színes szegéllyel . . . 1 darab K 1:30
sötét kockás, ujjfajta . . . 1:50
legszebb, divatos, csikos, I. rendű minőség . . . 1 darab K 1:75

Angol croisekabátok :

színálló, csikos . . . 1 darab K 2:20
és K 2:30, ugyanaz horgolt szegéllyel K 2:60, 2:70, 2:80.

Klot- és atlaszkabátok :

fekete és piros, készenvarrva, horgolással . . . 1 darab K 3:50
K 3:90, 4:—, 4:50, 5:—, 5:50.
Flanellkabátok K 4:20, 4:90.

Kötények :

Konyhakötények egy- vagy kétoldalu 1 darab K —90, 1:—, 1:10, 1:20.
Klotkötények horgolással vagy anélkül és beszegéssel 1 db K 1:—, 4:— K-ig.
5 kilós postacsomag vételnél minden postaállomásra bérmentes küldés tisztességes és szolid kiszolgálás.

F. J. RÜBAR, Wollwarenweberei und Erzeugung, Export von Röcken und Schürzen, **INGROWITZ,** Mähren.

Telefon 945. ::: Telefon 945.

Tüzifa, köszén

igen olcsón beszerezhető SZÜGYINÉL, (Hungária-malom mellett.)

Ugyanott 2 és 3 méteres akácfaák olcsón kaphatók.

Az ország legrégibb és legnagyobb ruhaéce. :: Alapított 1845-ben.

NEUMANN M.

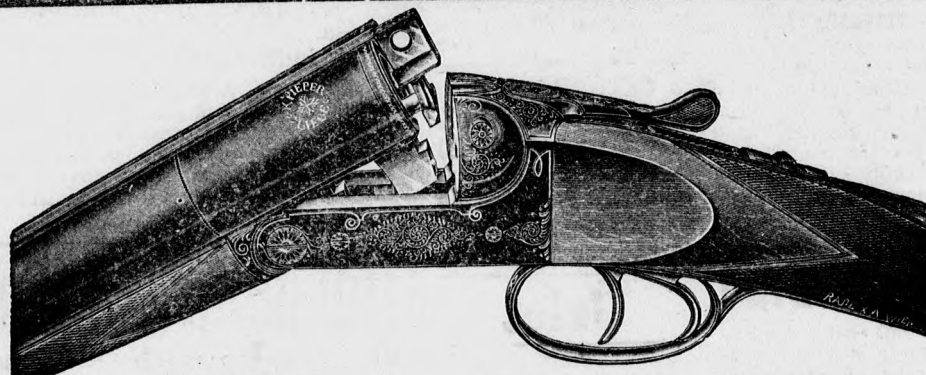
ruhaáruhaza

cs. és kir. udvari és kamarai szállító

Debreczen, Piac-utca 51. szám, a postával szemben.

Férfi öltönyök: 36.—, 40.—, 44.—, 50.—, 56.—, 64.— korona.
Férfi felöltők: 36.—, 44.—, 56.—, 64.—, 76.—, 88.—, 100 korona.
Férfi téli felöltők: 44.—, 56.—, 64.—, 78.—, 90.—, 110.—, 130.— korona.
Öltönyök és felöltők mérték szerint is készülnek legfinomabb gyapjuszövetekből.

Képes árjegyzék ingyen. Csak legjobb minőség. Gazdag választék. Olcsó árak. Postai szétküldés utánvétellel. Meg nem felelő árak készséggel kicserélhetők, vagy kívánatra a pénz visszafizetjük.



Van szerencsénk a n. é. vadászközönség szíves tudomására hozni, hogy az új angol villanyerőre berendezett automatikusan működő löporadagoló-gépünk, amelyen az osztrák-magyar füstnélküli löport ezredgramm pontossággal lemérhetjük, megérkezett. Füstnélküli töltények száza kemény seréttel és kátránylemezess fojtással 10-os K 13—, 12-6s K 15—. Töltények megyei telefonunk után megrendelhetők és postán is szállíthatók lesznek. Telefonszám: 12-69. Kiváló tisztelettel :

Ladányi József és Társa Debreczen, Piac-utca 83. sz., a Royal-szállóval szemben.

VEVŐINK szóbeli értesítéséből, valamint hozzánk érkezett levelekből azt látjuk, hogy cégünket többszörösen a Haas Lipót (Haas-Linoleum) céggel tévesztik össze. Hogy ennek ugy a két cég, valamint vevőink érdekében elejét vegyük, kénytelenek vagyunk figyelmeztetni, hogy cégünk szóhangzása a következő:

„HAAS FÜLÖP ÉS FIAI“

mely a helybeli **HAAS LIPÓT** céggel nem azonos és azzal semminemű vonatkozásban nem áll.

A mi cégünk tudvalevőleg **gyári cég** (gyárak Sopronban és Ebergassingban) és azon helyzetben van, hogy a legjutányosabb gyári árakkal szolgáljon.

Szőnyegek
Ágyelők
Futószőnyegek
Átvetők

Keleti szőnyegek
Asztal- és ágyterítők
Függönyök
Lábtörők

Flanelltakarók
Teveszörtakarók
Butorszövetek
Kecskebőrök stb.

mindenkor a legnagyobb választékban és minden árban raktáron vannak, minélfogva szükséglet esetén a nagy-érdemű közönség szíves látogatását kérjük.

Tisztelettel

HAAS FÜLÖP ÉS FIAI
Debreczen, Piac-utca 59. sz.
(Kaszanyitzky mellett.) Telefonszám 560.

DEB

ELŐFIZETÉSI ÁR
NEGYEDÉVRE 3
RONA 50 FILLÉRE

A kéts biza

Valami va
magát az ellen
melyike arra a
megye bizalma
mányak és T
jük az ebmerke
indítvány mög
az ambiciótak,
festett kis figur
együtt azok, ak
biciótól mozgat
tól ugráló alak
kénytelenek raj
vetséges, amik
föltolakszik a h
pojácsa s hatalm
püfföli a másik
kért hangon dö
tes fenyegetése

A bábszín
az ismert komé
ilyen közéleti p
dunk. Csak azu
kunk, amikor e
ünnepes helyek
dál Hajduvá
hogy önmaga

LEGJ

A jámb

Irt
Klenovszky
birt azzal a tula
kölcsi problémá
intézte el. Klen
boldog asszonyi
dog-e az, akinek
kéje, még a leg
Klenovszkyné e
valami nyájas t
nagy jámborsá
szkyné nagyon
telte az istent, s
mot és a szent
volt mondható:
selő leánya volt
iskolát végzett,
asszony volt le
lábban volt egy
szobrász; leány
ment, azóta is r
val nagyon inte
Klenovszky
állami hivatalno

Megérke

melyből a le
készíték és l
smoking- és sz
mely korszak